

Adviesraad Sociaal Domein Zuidplas

's-Gravenwal 27
2761 JG ZEVENHUIZEN

verzenddatum
05 JUN 2025

onderwerp
DEFINITIEF advies op concept-Visie
Sociaal Maatschappelijk Domein
Zuidplas

bijlage
0

ons kenmerk
U25.001146
uw kenmerk

cluster
Beleid Samenleving
behandeld door
L. Genee
telefoon
0180-330300

Geachte heer/mevrouw,

Allereerst willen wij u hartelijk danken voor uw heldere, doordachte en constructieve advies op zowel de eerste als de definitieve versie van onze *Integrale Visie Sociaal-Maatschappelijk Domein*. Uw feedback en inzichten hebben een belangrijke rol gespeeld in het verder aanscherpen en verbeteren van het stuk. Dankzij uw betrokkenheid en de waardevolle input van alle andere participanten, is het hopelijk gelukt om een gedragen visie neer te zetten die aansluit bij de behoeften van onze inwoners en partners. Bij de uitwerking van het uitvoeringsprogramma, dat volgt op deze visie, zullen wij opnieuw nadrukkelijk de betrokkenheid van zowel de ambtelijke organisatie als de inwoners, de maatschappelijke partners en de adviesraad borgen. Uw bijdrage en die van de samenleving zijn onmisbaar voor breed gedragen en uitvoerbaar beleid want zonder de samenwerking met onze inwoners en maatschappelijke partners is het proces niet mogelijk.

Kennis uit andere gemeenten

Wij waarderen uw advies om bij de verdere uitwerking van de uitvoeringsplannen te rade te gaan bij andere gemeenten die mogelijk verder zijn in de invoering van de integrale aanpak. Dit sluit aan bij onze overtuiging dat het delen van kennis en ervaringen tussen gemeenten van grote meerwaarde is voor het versterken van ons beleid en de uitvoeringspraktijk. In dit kader zullen wij deelnemen aan het Divosa Voorjaarscongres, waar wij een workshop geven voor leidinggevend in het sociaal domein: 'Samenwerken over grenzen: de ontwikkeling van een integrale visie'. Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma zullen wij ons blijven oriënteren op succesvolle praktijken en belemmingen in andere gemeenten, zodat wij die lessen kunnen benutten in onze eigen aanpak.

Cultuurverandering

Uw advies over het belang van een generatiedurende cultuurverandering en het voorkomen van vanzelfsprekend is en dat structurele borging in de organisatie nodig is om de 'verkokering' duurzaam te doorbreken. Dit vormt een belangrijk uitgangspunt in het opstellen van het integrale

uitvoeringsprogramma, waarin we expliciet aandacht zullen besteden aan integrale sturing.

Ketensamenwerking

Wij waarderen uw advies over de noodzaak van integrale verantwoordelijkheid binnen de ketensamenwerking en uw oproep om deze verantwoordelijkheid van tevoren duidelijk vast te leggen. Dit sluit aan bij onze eigen analyse en ambitie. In onze *Integrale Visie Sociaal-Maatschappelijk Domein* leggen wij de nadruk op het belang van samenwerking tussen gemeente, zorg- en welzijnsorganisaties, onderwijsinstellingen en andere partners. Samen werken wij aan een gedeelde verantwoordelijkheid voor het versterken van welzijn, zelfredzaamheid en participatie van onze inwoners.

Wij erkennen dat ketensamenwerking alleen effectief kan zijn als er sprake is van gelijkwaardigheid, vertrouwen en gezamenlijke sturing. Dit vraagt om duidelijke afspraken over rollen en verantwoordelijkheden, ruimte voor ieders bijdrage en het gezamenlijk monitoren van de voortgang. Wij onderspreken het belang van gedeelde verantwoordelijkheid, zoals door u benoemd, en zullen dit expliciet meenemen in het uitvoeringsprogramma.

Monitoring

Wij waarderen uw advies over de noodzaak van monitoring en evaluatie om de gewenste resultaten en kwaliteit te waarborgen. Dit sluit naadloos aan bij de uitgangspunten van de integrale visie. In het hoofdstuk over impactgedreven werken (5.3) wordt het belang van monitoring en outcome-sturing expliciet onderscrept. Wij erkennen dat het niet alleen gaat om het meten van resultaten, maar ook om het leren van het proces en het versterken van een lerende organisatie. Wij zullen uw advies opvolgen om monitoring en evaluatie in te bouwen in de uitvoeringsplannen. Daarbij zal niet alleen gekeken worden naar de concrete uitkomsten, maar ook naar de wijze waarop het proces verloopt en of de verwachtingen die we vooraf hadden realistisch zijn gebleken. Dit past binnen het principe van 'doen wat werkt', waarin wij niet alleen sturen op meetbare resultaten, maar ook op inzichten uit data, ervaringen van professionals en signalen van inwoners. Uw suggestie om het proces te evalueren, maar onderschrijven wij. Dit past ook bij onze ambitie om niet alleen een beleidsdocument te maken, maar daadwerkelijk werk te maken van een lerend en responsief sociaal-maatschappelijk domein.

Spiegelstartnotitie

Wij danken u voor het nogmaals delen opgenomen principes en beoordelingscriteria van de spiegelinitiatie. Wij herkennen ons in de richtinggevende uitgangspunten en hechten waarde aan het zorgvuldig en toetsbaar blijven volgen van de uitvoering. Bij de uitwerking van de uitvoeringsplannen zullen wij deze principes en criteria betrekken, zodat borging van de positie van de burger, samenhang en effectiviteit en lange termijn-resultaten centraal staan. Uw inzet op het zichtbaar maken van meetbare of merkbare resultaten en op de samenhang tussen beleidsterreinen sluit aan bij onze ambitie om niet alleen uitvoeringskracht, maar ook consistentie en duurzame impact te realiseren.

Participatiewet

Tot slot willen we graag reageren op uw kritische kanttekening met betrekking tot de Participatiewet. U geeft aan dat deze onvoldoende nadrukkelijk naar voren komt in de visie. Wij zijn het daar niet mee eens. De visie benoemt bewust niet afzonderlijk de Participatiewet, net zoals de Wmo en de Jeugdwet niet afzonderlijk worden benaderd. Dit komt omdat we kiezen voor een integrale benadering van het sociaal-maatschappelijk domein. De visie richt zich op de samenhang tussen alle relevante wetten, beleidsterreinen en maatschappelijke opgaven.

In de integrale visie worden werken en participatie expliciet benoemd in de eerste laag (4.1) van de omgekeerde piramide, waarin werk en participatie centraal staan als fundament van een gezond en

kanstrijk leven. In de tweede laag (4.2) van de piramide komt dit thema impliciet terug in de aandacht voor talentontwikkeling en het gebruik van benodigde voorzieningen (zoals de bibliotheek als plek om te solliciteren). De reden dat er in deze lagen niet expliciet wordt ingegaan op mensen die daar (nog) niet aan toe zijn, is dat deze lagen juist de zelfredzame inwoners betreffen. Voor deze groepen geldt dat zij geen ondersteuning nodig hebben, mits de arbeidsmarkt inclusief en toegankelijk is en de basisvoorzieningen op orde zijn.

De elementen die u mist, zijn juist nadrukkelijk aanwezig in de onderste drie lagen van de piramide: bij laagdrempelige ondersteuning (4.3) wordt bijvoorbeeld preventie genoemd, zoals het versterken van financiële stabiliteit en het voorkomen van schulden, isolement of werkloosheid. In de laag van gerichte hulp (4.4) wordt duurzame participatie als doel benoemd. Concrete maatregelen voor statushouders, jobcoaching, re-integratie en inkomensregelingen voor mensen met een laag inkomen zijn allemaal voorbeelden die direct voortvloeien uit de Participatiewet.

In de laag van intensieve inzet (4.5) worden de complexe problemen waar de Participatiewet zich op richt zoals werkloosheid, schulden, armoede en bestaanszekerheid, integraal benaderd. Hier wordt expliciet gesproken over multiproblematiek en het bieden van een gecoördineerde en integrale aanpak samen met partners uit zorg, veiligheid en het sociaal domein. Concrete voorbeelden uit deze laag, zoals de aandacht voor maatschappelijke opvang (een dak boven je hoofd) of het probleemoplossend vermogen bij acute schuldenproblematiek, laten zien dat we de samenhang van elementen door u genoemd erkennen, en integrale oplossingen aanbieden die gericht zijn op herstel van participatie. Wij zijn ervan overtuigd dat deze integrale benadering recht doet aan de complexiteit van de vraagstukken en aan de bedoeling van de Participatiewet.

Naast het feit dat de Participatiewet integraal terugkomt in elke laag van ons model van het sociaal-maatschappelijk domein, zien we dat de invloed van deze wet ook op andere plekken in het stuk nadrukkelijk aanwezig is. Bijvoorbeeld bij de uitdagingen op het gebied van werk en inkomen (3.4), waar we constateren dat een groeiende groep inwoners intensieve en langdurige ondersteuning nodig heeft om te kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt. Dit vraagt om een bredere kijk dan alleen het vinden van werk, namelijk om het versterken van vaardigheden, motivatie en veerkracht in nauwe samenwerking met werkgevers, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties.

Ok binnen de organisatie-opgaven van hoofdstuk 5 krijgt participatie een belangrijke plek. Zo benadrukken we bij het thema van klacht naar kracht (5.1) dat positieve gezondheid – inclusief zingeving, sociale relaties en het gevoel van meedoen – cruciaal is voor zelfstandigheid en eigen regie. Dit sluit naadloos aan bij de Participatiewet en de ambitie om mensen te ondersteunen bij zelfredzaamheid en participatie. Bij ketensamenwerking (5.2) wordt expliciet aandacht besteed aan begeleiding op het gebied van werk, inkomen en schulden, vanuit intergemeentelijke samenwerking. Bij inclusie (5.4) leggen we nadruk op het verkleinen van gezondheidsverschillen die voortkomen uit lagere sociaal-economisch posities, en benoemen we participatie als een bepalende factor om volwaardig mee te kunnen doen in de samenleving.

Werk en participatie zijn in de visie meer dan alleen inkomen: ze bieden structuur, sociale contacten, zingeving en een plek in de samenleving. We stimuleren daarom participatie in de breedste zin van het woord – van betaald werk tot mantelzorg, opvoeding, vrijwilligerswerk en studie – en zorgen dat iedereen gelijke kansen krijgt om mee te doen, ongeacht achtergrond of beperking. Zo draagt werk niet alleen bij aan financiële zelfstandigheid, maar ook aan zelfvertrouwen, persoonlijke ontwikkeling en verbondenheid. Het is een krachtige motor voor inclusie en het benutten van het potentieel van alle inwoners.